

28. april 2015

Til: Rådmennene i kommunene

Fra: Business Region Bergen

Business
Region Bergen

Forslag til saksframlegg for kommunene

Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020

Bakgrunn for saken / ingress

Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 er utarbeidet av Business Region Bergen (BRB) på oppdrag fra BRB sine eiere gitt i Eiermøte mars 2014.

Den strategiske næringsplanen er en videreføring av Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2010-2014.

Strategisk næringsplan er en plan for hva det offentlige kan gjøre for å tilrettelegge for god næringsutvikling i regionen. Det vil si at planen er kommunenes strategiske verktøy – ikke næringslivets. **Hovedgrepet i planen er hvordan kommunene i Bergensregionen og Hordaland fylkeskommune best mulig kan legge til rette for at næringslivet i regionen skal kunne vokse og utvikle seg på en god, lønnsom og bærekraftig måte.**

I Eiermøte i januar 2015 slo en fast at kommunene ønsket en behandling av planen i to trinn:

1. Først forslag til plan ut til høring for formannskapene i kommunene samtidig med generell høring. Momenter fra høringsrunden er nå innarbeidet i justert planforslag som nå legges fram for endelig vedtak i kommunestyrene.
2. For at behandlingen av et så stort antall vedtak skal være håndterbar, og for å unngå «flere runder» er det et ønske fra BRB som koordinerende instans at en innretter behandlingen etter følgende mal for vedtak:
 - I første punkt bes kommunene ta stilling til om de kan slutte seg til hovedtrekkene i næringsplanen eller ikke.
 - I annet punkt tar kommunene eventuelt inn de elementene de mener mangler som bør følge planen som et tillegg.
 - I tredje punkt tar kommunene eventuelt inn de elementene de mener bør følges opp fra kommunen selv i eget handlingsprogram.

Strandgaten 6
N-5013 Bergen
Norge

+47 56 90 11 50
post@brb.no
www.regionbergen.no

Organisasjonsnr.: 992159790 MVA
Bankgironr.: 3624.24.55880

Bakgrunn for planen, en kort presentasjon av planen og kort om prosess

Hvordan kan kommunene i Bergensregionen og Hordaland fylkeskommune legge forholdene til rette for at næringslivet i regionen skal kunne vokse og utvikle seg på en god, lønnsom og bærekraftig måte? For å få det til er Strategisk næringsplan et riktig og viktig verktøy.

Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 er utarbeidet etter oppdrag fra byrådslederen i Bergen og et samlet ordførerkorps blant Business Region Bergens eiere. Mandatet gitt Business Region Bergen på selskapets eiermøte 21.3.2014 var å rullere eksisterende Strategisk næringsplan.

Felles visjon, mål og strategier for næringsutvikling er et godt utgangspunkt for å skape en samlet og dynamisk region som i felleskap skaper vekst og utvikling. Bergensregionen er en liten aktør i global sammenheng, men en stor aktør innen gitte næringssegmenter. På den globale arena har vi større mulighet til å lykkes hvis vi står samlet bak en felles strategi, slik at kommunene i regionen går i samme retning.

Strategisk næringsplan er en plan for hva det offentlige kan gjøre for å tilrettelegge for god næringsutvikling i regionen. Det vil si at planen er kommunenes strategiske verktøy – ikke næringslivets. Planen er Business Region Bergens eierkommuners felles strategiske verktøy som skal sikre at alle kommunene har felles mål og strategier for næringsutviklingsarbeidet, slik at regionen i størst mulig grad handler og fremstår samordnet med den klare forvisning om at dette øker sannsynligheten for at regionen utvikler seg i ønsket retning.

Hordaland fylkeskommune har utarbeidet en regional næringsplan for Hordaland 2013-2017. Denne er retningsgivende for arbeidet med den herværende plan. De viktigste føringene fra denne planen er at den er næringsnøytral og vektlegger tre hovedstrategier:

- Mer entreprenørskap
- Flere med relevant kompetanse
- En velfungerende Bergensregion med attraktive regionale sentre

Planen er utformet som et dokument som svarer på næringslivets behov og forventninger innen de rammer hvor det offentlige mener de kan og ønsker å bidra. Dette er så manifestert i et sett av **fokusområder** med tilhørende målformuleringer som det kommunene skal ta tak i samlet og eller hver for seg.

Det er utarbeidet en egen **tiltaksdel** som skal rulleres hvert annet år. Hvert enkelt tiltak får en eksplisitt tiltakseier som blir ansvarlig for realiseringen av tiltaket.

Målformuleringen som legges til grunn i planen er at:

«Bergensregionen skal innen 2025 være ledende i Norge på innovasjon, entreprenørskap og bærekraftig næringsutvikling».

I tillegg til bedriftenes hovedoppgave som er å skape verdier og økonomiske resultater innen rammen av lover og regler i det samfunn de opererer i, handler bærekraftbegrepet om at sosiale og miljømessige hensyn integreres i daglig drift og i forholdet til næringslivets interesser. Bærekraft innebærer altså mer enn å overholde eksisterende lover og regler.

Planen er bygd opp som følger:

1. Næringsnøytral presentasjon av **regionens næringsliv**. Kapitlet indikerer likevel tydelig hvor regionen har størst vekstpotensial og de største komparative fortrinn. I kapitlet argumenteres det for hvor regionen kan ta strategiske posisjoner. Kapitlet utdypes i eget vedlegg, se under. Det legges ikke opp til politiske vedtak knyttet til Kapittel 1 og tilhørende vedlegg.
2. Planen trekker opp linjene for **hva næringslivet selv har kommunisert er deres behov** for bidrag fra det offentlige. Hovedkilden for dette kapitlet er Bergen Næringsråds løpende kartleggingsarbeid, samt innspill fra NHO Hordaland knyttet til resultater fra NHO sine årlige undersøkelser «kommune NM» og nærings NM». Dette er også bakgrunnsinformasjon, og skal som sådan ikke behandles politisk.
3. **Seks fokusområder** hvor det offentlige kan gjøre en innsats for å møte næringslivets behov.
 - Næringslivets rammevilkår
 - Fysisk og sosial infrastruktur
 - Effektive offentlige tjenester
 - Bygge regionalt omdømme
 - Utdanning og forskning
 - Innovasjon, entreprenørskap og endringHvert fokusområde er beskrevet med mål og strategiformuleringer. Fokusområdene danner grunnlaget for tiltaksplanen. Fokusområdene skal gjennom politisk behandling.
4. **Vedlegg**. Definisjoner av næringsinndelingen og nærmere utdyping av næringsbeskrivelsene i kapittel 1-3, inklusiv næringsenes egne vurderinger av utfordringer og viktigste satsinger.
5. **Tiltakene** skal være påbegynt og helst gjennomføres de neste to år. Tiltaksplanen forutsettes rullert hvert annet år. Tiltakene er knyttet til en tiltakseier som skal utarbeide beskrivelser som dekker hvorfor dette tiltaket skal gjennomføres. Business Region Bergen er av eierkommunene gitt ansvar for oppfølging av tiltaksplanen. Tiltakene skal politisk behandles. Tiltakene er trykket i et selvstendig dokument.

Kort om prosessen og videre arbeid

Business Region Bergen har hatt en ledende rolle i å få utformet planen. Planen er imidlertid blitt til gjennom et utstrakt samarbeid mellom ulike interessenter som representanter fra kommunene, nettverksorganisasjonene, Norwegian Centres of Expertise (NCE'ene), næringsorganisasjonene, NHO, LO og universitets- og høgskolesektoren i regionen. Viktige representanter for disse har utgjort Arbeidsgruppe og Referansegruppe for arbeidet med planen sammen med representanter fra kommunene (inkl. Hordaland fylkeskommune). Det fremlagte dokument er således et omforent forslag fra alle aktørene i prosessen. Samarbeidsproduktet er ytterligere styrket gjennom konstruktive og forpliktende innspill i høringsrunden.

Etter konklusjon fra Eiermøte med kommunene i januar har kommunene hatt planen på høring i perioden mars- april.

Følgende har gitt **høringsuttalelse** til planen:

Hordaland fylkeskommune
Bergen kommune (administrativ uttalelse fra nærings sjefen)
Radøy kommune
Øygarden kommune
Lindås kommune
Austevoll kommune
Sund kommune

Os kommune
Samnanger kommune

Representanter fra BRB har presentert planforslaget for formannskapene i disse kommunene. I ytterligere følgende kommuner har formannskapet fått planforslaget presentert:

Meland kommune
Voss kommune
Tysnes kommune
Vaksdal kommune
Fusa kommune
Osterøy kommune
Fjell kommune
Askøy kommune

Business
Region Bergen

Planforslaget har også vært på en generell høring til næringslivets organer og FoU og utdanningsinstitusjonene, herunder alle representantene i Referansegruppen for planarbeidet. Følgende av mottakerne har gitt hørings svar:

Universitetet i Bergen
Høgskolen i Bergen
Christian Michelsen Research (CMR)
Innovasjon Norge Hordaland
LOs distriktskontor i Hordaland
Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg (EBA) Vestenfjelske
Bergen Næringsråd
Osterøy Industrielag/Industrikonsulent på Osterøy
HOG Energi
Utdanning i Bergen
Maritimt forum Bergensregionen
Fiskeriforum Vest (FFV)
Design Region Bergen
Media Region Bergen
Spillmakerlauget/GameDev Norway
UPTIME Centre of Competence
NCE Subsea
NCE Maritime Cleantech West

Innkomne høringsuttalelser har gitt sin tilslutning til hovedgrepet i planen. Videre er hovedvekten av merknader knyttet til tiltakene i tiltaksdelen. Merknadene er i all hovedsak imøtekommet. Gjennom innkomne merknader har tiltaksdelen blitt betydelig konkretisert og styrket. Alle tiltak har nå en ansvarlig tiltakseier slik planen «krever».

Kopi av innkomne høringsuttalelser følger saken.

Ved å etablere en felles mål- og strategiplan for næringsutvikling vil kommunene utvikle bedre samhandling overfor næringslivet. I all hovedsak vil viktige tiltak for iverksetting av planens mål og strategier bli fulgt opp gjennom egne handlingsplaner fra kommunene eller fra grupper av kommuner som eksempelvis gjennom Regionrådet i Nordhordland / NUI.

Ved at det har pågått parallelle planprosesser mellom Strategisk næringsplan for Bergensregionen og Nærings- og samfunnsplan for Nordhordland og Gulen vil den sistnevnte planen være en tydelig oppfølging av Strategisk næringsplan.

I tillegg vil nettverksorganisasjoner, næringslivets organisasjoner og FoU-institusjoner utarbeide og gjennomføre egne tiltak som understøtter målsettinger og strategier i

Strategisk næringsplan for Bergensregionen.

På noen områder vil det være rasjonelt for kommunene å gå sammen om å følge opp mål og strategier gjennom **felles tiltak**. Tiltakene vedtas av kommunene og fylkeskommunen som en del av Strategiske næringsplan.

Den enkelte kommunes eventuelle deltakelse i prosjekter må avklares i ordinære budsjettprosesser. I tiltaksdelen har det enkelte tiltak en klart definert tiltakseier. Tiltakene er prosjekter med et start- og sluttidspunkt. Kommunene har, blant annet gjennom høringsrunden, signalisert sin interesse for de ulike tiltakene.

Planforslaget behandles nå av alle eierkommunenes kommunestyre og av fylkesutvalget / fylkestinget.

Regionrådet Nordhordland IKS (NUI) er formell eier i BRB. I samråd med Regionrådet og dets medlemmer vil planen bli behandlet av alle av Regionrådets medlemskommuners kommunestyre.

For at behandlingen av et så stort antall vedtak skal være håndterbar, og for å unngå «flere runder», er det et ønske fra BRB som koordinerende instans at en innretter behandlingen etter følgende mal for vedtak:

- I første punkt bes kommunene ta stilling til om de kan slutte seg til hovedtrekkene i næringsplanen eller ikke.
-
- I annet punkt tar kommunene eventuelt inn de elementene de mener mangler som bør følge planen som et tillegg.
-
- I tredje punkt tar kommunene eventuelt inn de elementene de mener bør følges opp fra kommunen selv i eget handlingsprogram.

Innstilling til vedtak

1. kommune gir sin tilslutning til Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 inklusiv Tiltak 2015-2016. Kommunen vil søke å innarbeide planelementene i egne kommunale planer der dette er relevant.
2. kommune anbefaler at følgende elementer legges til som tilleggsuttalelse til planutkastet:
 - a)
 - b)
 - c)
 -
3. kommune vil følge opp følgende under videreføringen i egen handlingsplan :
 - a)
 - b)
 - c)

Elektronisk vedlegg:

Forslag til felles Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020 og Tiltak 2015-2016.

Kopi av mottatte høringsuttalelser.